

Aan de raad van de gemeente Olst-Wijhe.

Raadsvergadering d.d. 18 december 2017
Agendapunt 8
Opiniërend besproken d.d. n.v.t.
Portefeuillehouder wethouder H.G. Engberink

Zaaknummer 4896-2017
Datum B&W-besluit 28 november 2017

Onderwerp

Voorstel tot het vaststellen van het Minimabeleid 2018-2021 gemeente Olst-Wijhe

BIJLAGEN:

- Minimabeleid 2018-2021 gemeente Olst-Wijhe
<https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/20952> (4758-2017)
- Evaluatie Minimabeleid gemeente Olst-Wijhe
<https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/18364> (4758-2017)
- Inkomens effect rapportage gemeente Olst-Wijhe
<https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/18363> (4758-2017)
- Primoforum verslag Armoedeconferentie 11 oktober 2017
<https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/18359> (4758-2017)
- Visual Note Armoedeconferentie 11 oktober 2017
<https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/18360> (4758-2017)
- Advies van de Cliëntenraad WWB
<https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/19298> (4758-2017)
- Reactie van het College op het advies van de Cliëntenraad Wwb
<https://dmidoffice.olst-wijhe.nl/mp/document/18979> (4758-2017)

INLEIDING

In het op 12 mei 2014 vastgesteld coalitieakkoord 2014-2018 is aangaande het Minimabeleid het volgende opgenomen; *“De coalitie staat een hervorming van het huidige Minimabeleid voor. Daarbij is uitgangspunt dat de gemeente extra inkomensondersteuning blijft bieden aan de meest kwetsbaren en aan kinderen tot 18 jaar, waardoor deze kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Een voorstel daarover komt in 2014. Door de inzet op preventie (bijvoorbeeld door onderliggende problemen aan te pakken, zoals schulden) beperkt de gemeente de afhankelijkheid van gemeentelijke inkomenssteun.”*

Deze uitgangspunten zijn uitgewerkt in de op 22 september 2015 vastgestelde “Uitwerking scenario’s Minimabeleid”. In verband met de afschaffing van de “Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten” (Wtcg) en de “Regeling Compensatie Eigen Risico” (CER) is op 14 december 2015 de “Nota financiële tegemoetkoming ziektekosten” vastgesteld.

Zoals afgesproken wordt in 2017 het Minimabeleid geëvalueerd om vervolgens het nieuwe Minimabeleid op te stellen. Het Rijk heeft vanaf 2017 structurele middelen beschikbaar gesteld om de armoede onder kinderen te verminderen en alle kinderen de kans te geven om mee te doen. Deze nota voorziet in de belangrijkste beleidskeuzes.

BEOOGD RESULTAAT

Vaststellen van het Minimabeleid 2018-2021 gemeente Olst-Wijhe.

KADER

Er is met u afgesproken het Minimabeleid 2014-2017 in 2017 te evalueren en vervolgens nieuw beleid vast te stellen.

ARGUMENTEN

In het najaar van 2017 is een kwalitatieve en kwantitatieve evaluatie uitgevoerd.

Het aantal regelingen in het Minimabeleid is uitgebreid. Met de komst van deze nieuwe regelingen is fors ingezet op het vergroten van de bekendheid met de regelingen. Uit de kwantitatieve evaluatie blijkt dat we over het algemeen een groter bereik hebben behaald dan het landelijk gemiddelde.

Ook is er een Inkomens effect rapportage opgesteld. Deze rapportage gaat in op de effecten van landelijke en gemeentelijke regelingen. Hieruit blijkt dat huishoudens een groot deel aan ondersteuning verliezen als zij een inkomen hoger dan 120 procent van het Wettelijk sociaal minimum gaan verdienen. Dit is de zogenoemde armoedeval. Om deze armoedeval te verkleinen wordt voorgesteld de Reductieregeling op te stellen voor kinderen in huishoudens met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm.

Overigens is het in de Participatiewet al mogelijk een premie werkaanvaarding te verstrekken aan personen die langer dan een jaar een uitkering ontvangen. Dit om het aanvaarden van werk te stimuleren én de armoedeval te verzachten.

Over het algemeen zijn de betrokkenen bekend met de regelingen door de folder maar ook door het persoonlijk contact met een van de consultants. Twee derde deel vindt de gegeven informatie duidelijk tot zeer duidelijk. Het aanvraagformulier en de procedure worden wat minder duidelijk gevonden.

Onze (samenwerkende) partners vinden het belangrijk dat kinderen geen uitzondering zijn en mee kunnen doen aan alle binnen en buitenschoolse activiteiten. De organisaties moeten weten van alle regelingen. De regelingen en aanvraagprocedure moeten zo eenvoudig mogelijk zijn. De kinderen zelf vinden het vooral belangrijk dat het kindpakket breed wordt ingezet, ze willen zelf kiezen tussen de verschillende activiteiten. Zij willen niet dat het overal bekend wordt dat hun ouders een laag inkomen hebben.

Belangrijkste uitkomsten van de op 11 oktober 2017 gehouden armoedeconferentie zijn dat de doelgroep via alle organisaties in de gemeente kan worden gevonden. Het is voor kinderen belangrijk om mee te kunnen doen: sport, cultuur, gezondheid, feestjes, kleding en computer/telefoon. Maar ook is het belangrijk het hele gezin te ondersteunen.

Armoede heeft, ook voor kinderen, nadelige gevolgen op kortere maar ook de middellange en lange termijn. Daarom heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor kinderen in armoede. Door de uitvoering van het Kindpakket bij de consultants Minimabeleid te leggen blijft er één aanspreekpunt voor het totale Minimabeleid.

Met de in gang gezette transformatie in het sociaal domein ontstaat een nieuwe uitvoeringspraktijk waarin maatwerk meer de norm wordt. Niet het recht op een voorziening is leidend maar vooral de vraag "wat is hier nodig". Armoede (langdurige schaarste) zorgt ervoor dat men moeilijk nieuwe vaardigheden aan kan leren en leidt ertoe dat men op de lange termijn steeds onverstandigere beslissingen neemt. De aanpak "Mobility Mentoring" sluit aan bij deze inzichten.

Ten opzichte van eerdere jaren is het gebruik van de minimaregelingen toegenomen.

Het beschikbare budget voor het minimabeleid wordt in 2017 ruim overschreden. Dit heeft te maken met een aantal incidentele kosten. Voor de jaren 2018 en verder verwachten we (net) uit te komen met het beschikbare budget. Er is binnen het huidige budget, conform de gemaakte coalitieafspraken, dan ook geen ruimte voor nieuw beleid. Dit met uitzondering van de extra middelen die we ontvangen voor kinderen die opgroeien in armoede.

Onderstaand treft u een samenvatting aan van de voorstellen zoals deze in de nota zijn opgenomen

Vanaf 2018 de extra middelen voor kinderen die opgroeien in armoede (€ 55.152 per jaar) structureel toevoegen aan de middelen voor de Reductieregeling. Hiervan 1/7 ad € 7.879 inzetten ter dekking van de uitvoeringskosten.

Het beschikbare budget voor 2017 ad € 53.741 toevoegen aan het budget Minimabeleid. Hiervan 1/7 ad € 7.677 inzetten ter dekking van de uitvoeringskosten. Het restant budget 2017 van € 46.000 wordt bij de jaarrekening 2017 via resultaatbestemming beschikbaar gesteld voor de jaren 2018 t/m 2021.
--

De gemaakte kosten ter uitvoering van de evaluatie en de gehouden armoedeconferentie van ongeveer € 9.000 ten laste brengen van de reserve Sociaal Domein en dit in de jaarrekening 2017 verwerken.

De kosten voor Kwijtschelding gemeentelijke belastingen lijken als gevolg van autonome ontwikkelingen structureel toe te nemen. Daarom wordt voorgesteld dit budget bij de kadernota 2019-2022 opnieuw te beoordelen.

De Reductieregeling open te stellen voor kinderen in huishoudens met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm.

De huidige ruime formulering in de Reductieregeling in stand te houden. Het zogenoemde Kindpakket blijft bestaan uit een vergoeding voor culturele, maatschappelijke en sportieve voorzieningen en activiteiten.

De Reductieregeling voor alle kinderen van 0-18 jaar te verhogen met € 250 per jaar naar € 550 per kind per jaar.

De maximum vergoeding voor de aanschaf van een computer/laptop wordt € 300 per kind, één keer per vijf jaar.

De Reductieregeling (inclusief Kindpakket) uit te laten voeren door de consultants Minimabeleid van de gemeente. Hierbij de samenwerking zoeken met (lokale) partners.

In de Reductieregeling onderscheid aanbrengen tussen het zogenoemde Kindpakket en het volwassenepakket. De Reductieregeling voor volwassenen wordt toegekend aan huishoudens met inkomen tot 110% van de bijstandsnorm.

De hoogte van de vergoeding voor volwassenen ongewijzigd vast te stellen op maximaal € 200 per jaar voor een alleenstaande en € 250 per jaar voor een echtpaar.

De vergoeding voor volwassenen wordt gegeven voor deelname aan culturele, maatschappelijke, en sportieve voorzieningen en activiteiten waaronder mediakosten zoals telefoon, televisie en internetkosten en de kosten voor georganiseerde gezamenlijke maaltijden.

Voor de periode 2018-2021 de subsidie en daarmee de deelname aan de Sallandse Dialoog voort te zetten. De subsidie vast te stellen op maximaal € 5.000 per jaar voor de periode van vier jaar en te betalen uit het hiervoor beschikbare restant budget 2017.

Voor het opzetten van (lokale) preventie activiteiten voor de periode 2018-2021 een totaal bedrag van € 25.000 beschikbaar te stellen en te betalen uit het hiervoor beschikbare restant budget 2017.

DRAAGVLAK

In de periode september-oktober 2017 zijn er door de consultants Minimabeleid een aantal gesprekken gevoerd met de doelgroep voor het Minimabeleid. Daarnaast is er ook een klein aantal gesprekken gevoerd met kinderen waarvoor de ouders uit de hierboven genoemde groep toestemming hebben gegeven.

Daarnaast worden er op dit moment een aantal bijeenkomsten gepland met leerlingenraden van de basisscholen en de Capellenborg. Deze gesprekken worden gehouden in samenwerking met de jongerenwerkers van WIJZ. Omdat de voorbereidingen voor deze nota hebben plaatsgevonden voor en tijdens de zomervakantie en daarna de leerlingenraden nog geïnstalleerd moeten worden is deze uitkomst op dit moment nog niet bekend. De bedoeling is de bijeenkomsten eind dit jaar af te ronden.

Ook zijn er in voorbereiding op de armoedeconferentie en het opstellen van de nota gesprekken gevoerd met een aantal organisaties waarmee ook op het gebied van het Minimabeleid veel wordt samengewerkt. De gesprekken zijn gevoerd met medewerkers van Ut Huus, Financiën de Baas, Salland Wonen, Het BAD, De directeur en intern begeleider van Obs Ter Stege, De schoolleiders van de Capellenborg, Stichting Leergeld Salland, Jongerenwerk en BCN Bewindvoeringen. De gesprekken waren gericht op ons Minimabeleid in het algemeen maar met specifieke aandacht voor kinderen in de leeftijd 0-18 jaar.

Op 11 oktober 2017 is er een zogenoemde armoedeconferentie in onze gemeente gehouden. Van de plus minus 100 genodigden waren er uiteindelijk 50 deelnemers, vrijwilligers en professionals. Dit vanuit de diverse organisaties waar we mee samenwerken, onder andere; Het Goed, ATD de 4e wereld, Stichting Leergeld Salland, Diaconie Wesepe, Evenmens, Belangengroep Boskamp, Financien de Baas, GGD IJsselland, Noaberhuus, de Voedselbank, Vriendendiensten Deventer, PKB Wijhe, KBO, Salland Wonen, Cliëntenraad WWB, Vluchtelingenwerk, PCI Heilige Lebuïnus en het Budget Advies Bureau Deventer.

In acht subgroepen werd gesproken over de een aantal thema's:

- Vergroten van bereik
- Meedoen
- Kansen voor kinderen
- Aandachtspunten

De belangrijkste uitkomsten van al deze gesprekken en de armoedeconferentie staan in de beleidsnota beschreven.

Ook is het concept besluit, invulling van het Kindpakket en de uitvoering daarvan door de gemeente mondeling toegelicht aan de coördinator van Stichting Leergeld Salland. Dit heeft niet tot een formele reactie geleid.

Op 1 november 2017 is de conceptnota aan de Cliëntenraad Wwb opgestuurd en in de vergadering van 13 november 2017 toegelicht en besproken. Dit heeft tot een reactie van de Cliëntenraad Wwb geleid, die inclusief onze volledige beantwoording, als bijlage is bijgevoegd.

De Cliëntenraad Wwb heeft complimenten uitgesproken over de wijze waarop de nota Minimabeleid 2018-2021 is opgesteld. De samenleving is betrokken door de Armoedeconferentie in Olst en de bijeenkomst Transitie Sociaal Domein in Wesepe. Ook is de Cliëntenraad Wwb afzonderlijk uitgebreid geïnformeerd over het nieuw te vormen Minimabeleid.

In het advies volgen eerst een paar aandachtspunten van de Cliëntenraad Wwb die vooral gaan over integrale beleidsvorming en de gevolgen van armoede voor volwassenen en kinderen. Ook is een bijlage bijgevoegd over het nieuwe regeerakkoord in relatie tot de arbeidsmarkt en de risico's op armoede en schulden.

Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste adviezen.

De Cliëntenraad Wwb adviseert om het Minimabeleid jaarlijks aan te passen om de gedachte van de Transformatie Sociaal Domein in te kunnen passen. Dit is echter niet nodig. Het Minimabeleid 2018-2021 biedt voldoende ruimte om integraal te werken. Indien er aanleiding voor bestaat kan het beleid tussentijds worden gewijzigd en opnieuw aan u worden voorgelegd. Het programma Transformatie Sociaal Domein kent overigens een looptijd van twee jaar. Overigens is er in de nu voorliggende nota al sprake van een andere wijze van werken, namelijk het meer samenwerken met professionals en organisaties en het waar nodig ondersteuning bieden op maat.

Daarnaast vraagt de Cliëntenraad Wwb om ouders met een hoog inkomen maar die in de schuldsanering zitten in aanmerking te laten komen voor het Minimabeleid. Dit is in de huidige regels al mogelijk en dit blijft ongewijzigd. Met de verruiming van de Reductieregeling kan aan kinderen (meer) ondersteuning worden geboden. Daarnaast biedt het Minimabeleid voldoende ruimte voor het leveren van maatwerk.

De Cliëntenraad Wwb adviseert om het rente percentage dat door het BAD wordt gehanteerd te verlagen. De Sociale Kredietbank werkt kostendekkend en heeft geen winstoogmerk. De rentetarieven worden berekend uit meerdere componenten. Het concrete effect van renteverlaging is beperkt. Het treft een klein en vrij specifiek deel van de doelgroep van het Minimabeleid en het heeft maar een eenmalig en erg beperkt effect op de bestedingsruimte.

Het bereik van de tegemoetkomingen kan volgens de Cliëntenraad Wwb worden verhoogd door de folder en het aanvraagformulier jaarlijks te verspreiden. Uiteraard zullen wij deze folder jaarlijks aanpassen en

opnieuw verspreiden. Echter er wordt daarnaast veel meer ingestoken op het vergroten van de kennis bij professionals en organisaties, zoals de voedselbank, om zodoende het bereik te vergroten. Hiermee willen wij ook bewerkstelligen dat de professionals in het veld meer aandacht krijgen voor armoede en de gevolgen hiervan zoals de Cliëntenraad Wwb adviseert.

De Cliëntenraad Wwb geeft het advies de vijf landelijke fondsen mee te nemen bij de aanvragen voor financiële tegemoetkomingen. Er wordt in de nieuwe folders ruimte opgenomen voor het vergroten van de bekendheid met Nationaal Kinderfonds en de Stichting Jarige Job. Uiteraard blijven we samenwerken met de Stichting Leergeld Salland. Deze drie organisaties zijn voldoende aanvullend op ons gemeentelijke Minimabeleid.

De Cliëntenraad Wwb geeft aan dat we niet over mensen maar mét mensen in gesprek moeten. Dit is de dagelijkse praktijk van de medewerkers van het Team Werk, Inkomen en Zorg. Zij zijn in gesprek met onze inwoners en zoeken samen met hen naar mogelijke oplossingen. Dit wordt vastgelegd in een zogenoemd ondersteuningsplan dan wel een plan van aanpak. Daarnaast gaan we bezien of er bij de klanttevredenheidsonderzoeken naast de kwantitatieve vragen ook meer kwalitatief onderzoek, dat wil zeggen meer gericht op de ervaringen van klanten, kan worden gedaan.

Voor wat betreft de klantondersteuning is in het uitvoeringsplan WMO beleid 2017-2020 opgenomen dat we het aanbod en de bekendheid van de onafhankelijke klantondersteuning gaan versterken.

Overigens wordt opgemerkt dat voor wat betreft Werk en Inkomen de informatie over Financiën de Baas, de samenwerking tussen de Formulierenbrigade en de Sociaal Raadslieden, in de folder Hoge kosten-Laag inkomen is opgenomen. Deze folder wordt aan al onze klanten uitgereikt.

Ook wordt op dit moment gewerkt aan een voorstel om voor de duur van twee jaar een Meldpunt sociaal domein Olst-Wijhe in richten. Het meldpunt is dan bereikbaar voor inwoners van onze gemeente die een melding of vraag hebben rondom de uitvoering van de Wmo 2015, Jeugdwet en de Participatiewet. Ook kunnen inwoners verbeter suggesties doorgeven aan het Meldpunt. Het Meldpunt is telefonisch en per email bereikbaar via twee deskundige vrijwilligers, ondersteund door een onafhankelijke, professionele organisatie.

Voor wat betreft de opmerking over inzet van ervaringsdeskundigen delen wij de wens om meer van de systeemwereld naar de leefwereld te gaan. Hiervoor is het programma Transformatie Sociaal Domein opgezet. Het werken met ervaringsdeskundigen is geen speerpunt van beleid, wat overigens niet wil zeggen dat deze ervaringsdeskundigheid niet aanwezig is bij de professionals bij maatschappelijke organisaties en de medewerkers van het team Werk, Inkomen en Zorg.

Tot slot geeft de Cliëntenraad Wwb aan dat zij actief wil meedenken in de Transformatie Sociaal Domein. Op dit moment wordt de Cliëntenraad Wwb al actief betrokken bij het programma Transformatie Sociaal Domein. Wij vertrouwen er op dat dit met de vorming van de Brede Adviesraad nog meer verdieping en integraliteit krijgt.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Op grond van de vorenstaande voorstellen zijn de volgende middelen nodig.

	2017	2018	2019	2020	2021
Bijzondere bijstand*	€ 551.155	€ 555.373	€ 555.373	€ 555.373	€ 555.373
Reductieregeling	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Extra middelen voor kinderen	-	€ 47.273	€ 47.273	€ 47.273	€ 47.273
Preventie**		€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500
Kwijtschelding***	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000

*Bijzondere bijstand is inclusief € 30.000 Individuele inkomensvoetstuk.

**Dit bedrag komt uit de resultaatbestemming eenmalige budget uit 2017

***Opnieuw beoordelen kadernota 2019-2022

Zoals in de nota is aangegeven is een deel van het budget van 2017 voor ongeveer € 46.000 doorgeschoven naar 2018 t/m 2021. Omdat het hier om een niet structureel bedrag gaat is het niet reëel om dit bedrag in te zetten voor een extra voorziening in het kindpakket. Immers de jaren daarop volgend

komt deze voorziening dan weer te vervallen. Daarom wordt voorgesteld dit bedrag in te zetten voor preventie activiteiten.

Vanaf 2018 is dan voor het Kindpakket een structureel bedrag van bedrag van € 47.273 beschikbaar. Dit is het bedrag dat overblijft na aftrek van de uitvoeringskosten.

Er wordt voorgesteld dit bedrag in te zetten voor enerzijds de uitbreiding van de doelgroep (kinderen) voor de Reductieregeling en verhoging van het maximaal bedrag.

AANPAK/UITVOERING

Na het vaststellen van het Minimabeleid 2018-2021 gemeente Olst-Wijhe wordt het beleid uitgewerkt in de beleidsregels Bijzondere bijstand en Minimabeleid 2018 en wordt gestart met het uitwerken van de gedane voorstellen.

De beleidsregels bijzondere bijstand en Minimabeleid 2018 worden na vaststelling gepubliceerd.

Uiteraard wordt dit ook gecommuniceerd met de al bestaande cliënten. Onder andere door hier aandacht aan te besteden in de Werkmap Werk en Inkomen.

VOORSTEL

Het Minimabeleid 2018-2021 gemeente Olst-Wijhe en de daarin opgenomen wijzigingsvoorstellen met de financiële consequenties vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe
de secretaris de burgemeester

drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis

A.G.J. (Ton) Strien

Informatie in te winnen bij:
Henrike Reinders
Telefoonnummer: 14 0570

Onderwerp Besluit tot het instemmen met het Minimabeleid 2018-2021 gemeente Olst-Wijhe

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 november 2017,

gelet op 147, lid 2, van de Gemeentewet;

besluit:

Het Minimabeleid 2018-2021 gemeente Olst-Wijhe en de daarin opgenomen wijzigingsvoorstellen met de financiële consequenties vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d.

De raad voornoemd,
de griffier

de voorzitter

B.A. (Bart) Duursema

A.G.J. (Ton) Strien